

การยกเว้นภาษีศิลปินของประเทศไอร์แลนด์
(Artist tax exemption of Ireland)*

อรอร กฤษณะทรัพย์**

บทนำ

การสร้างสรรคผลงานอันทรงคุณค่าเพื่อประโยชน์ในทางสังคมและวัฒนธรรมจำต้องอาศัยความสามารถของพลเมืองเป็นสำคัญ เนื่องจากเป็นงานที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะตนและจินตนาการของปัจเจกชนต่อการผลิตผลงานใดๆ ดังนั้น การเล็งถึงเห็นคุณค่าของบุคคลที่เป็นศิลปินภายในประเทศใดประเทศหนึ่งจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สร้างแรงจูงใจที่ก่อให้เกิดผลงานใหม่ๆ อันส่งผลต่อการสร้างคุณค่าในเชิงวัฒนธรรมให้แก่ประเทศนั้น ๆ หากศิลปินไม่ได้รับการสนับสนุนให้กระทำการดังกล่าวหรือขาดแรงจูงใจในการสร้างสรรค์ผลงานก็อาจเคลื่อนย้ายไปยังประเทศอื่นที่ตนนั้นสามารถแสดงความสามารถและเป็นที่ยอมรับในเชิงประจักษ์ได้ ทำให้รัฐนั้น ๆ ต้องสูญเสียต่อโอกาสในการมีพลเมืองที่มีความสามารถ และไม่มีการพัฒนาผลงานที่สามารถทรงคุณค่าในด้านวัฒนธรรมของประเทศต่อไปได้

ประเทศไอร์แลนด์เป็นประเทศที่มีชื่อเสียงด้านวัฒนธรรมที่หลากหลายและเป็นที่ยอมรับในระดับสากลได้ประกาศใช้มาตรการทางภาษีเพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่พลเมืองของตนในการประกอบวิชาชีพศิลปิน จากการที่ศิลปินสามารถยกเว้นภาษีเงินได้จากการขายผลงานของตน เพื่อให้ศิลปินได้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจจากการเป็นที่ยอมรับในอาชีพและเป็นแรงจูงใจในการสร้างสรรค์ผลงานของตน ตลอดจนทำให้ประเทศไอร์แลนด์มีความหลากหลายทางผลงานที่ทรงคุณค่าซึ่งสามารถสร้างเศรษฐกิจของประเทศในทางที่ดีขึ้น ประกอบกับสร้างโอกาสการทำงานและดำรงไว้ซึ่งอาชีพศิลปินให้แก่พลเมืองภายในประเทศ

* บทความประจำเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

** บุคลากรจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายฝ่ายค้นคว้าและเปรียบเทียบกฎหมาย กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สาระสำคัญ

การยกเว้นภาษีศิลปิน หรือ Artists Tax Exemption เป็นกฎหมายของประเทศไอร์แลนด์ที่มีเจตนารมณ์เพื่อให้ผลงานศิลปะภายในประเทศเกิดความเจริญรุ่งเรือง และเป็นแรงจูงใจให้ศิลปินชาวไอริชที่อาศัยอยู่ต่างประเทศกลับมายังประเทศบ้านเกิดของตน โดยรายได้ที่ได้รับจากการขายงานศิลปะของศิลปินที่อาศัยอยู่ภายในประเทศไอร์แลนด์นั้นจะได้รับการยกเว้นในการคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ เช่น งานเขียนงานละคร คีตกวี และงานประติมากรรม เป็นต้น การยกเว้นภาษีดังกล่าวบัญญัติภายใต้กฎหมาย Finance Act 1969 และกฎหมาย Taxes Consolidation Act 1997 ^๑

บทบัญญัติมาตรา ๑๙๕ (๒) แห่งกฎหมาย Taxes Consolidation Act 1997 กำหนดให้ผลงานของศิลปินที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นั้น ต้องเป็นงานต้นฉบับ (Original) และมีการสร้างสรรค์ (Creative) ซึ่งต้องเป็นผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและมีคุณภาพเชิงสร้างสรรค์ที่เกิดจากจินตนาการของผู้สร้างสรรค์เอง^๒

ทั้งนี้ ผลงานดังกล่าวต้องประกอบไปด้วยคุณลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ^๓

(๑) คุณค่าทางวัฒนธรรม (Cultural merit) เกิดคุณภาพของรูปแบบและ/หรือเนื้อหาที่มีส่วนช่วยเสริมสร้างแง่มุมหรือเพิ่มคุณค่าทางวัฒนธรรมทั้งในระดับชาติหรือระดับนานาชาติอย่างมีนัยสำคัญ หรือ

(๒) คุณค่าทางศิลปะ (Artistic Merit) เกิดคุณภาพของรูปแบบและ/หรือเนื้อหาที่มีส่วนช่วยเสริมสร้างหรือเพิ่มคุณค่าให้แก่งานในหมวดหมู่ที่เกี่ยวข้องอย่างมีนัยสำคัญ

^๑ Northern Ireland Assembly, “The Artists Tax Exemption Ireland”, จาก

<https://www.niassembly.gov.uk/globalassets/documents/raise/deposited-papers/2007/1307.pdf>. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

^๒ Art Councils, Guidelines drawn up under Section 195 (12) of the Taxes Consolidation Act 1997 for the Artists Exemption Scheme, จาก <https://www.revenue.ie/en/personal-tax-credits-reliefs-and-exemptions/documents/artist-exemption-guidelines.pdf>, หน้า ๑. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

^๓ อ้างแล้วเชิงอรรถที่ ๒, หน้า ๑-๒.

โดยผลงานต้องเป็นงานดังต่อไปนี้^๔

- (๑) หนังสือหรือรูปแบบการเขียนอื่น ๆ
- (๒) ละคร
- (๓) ผลงานทางดนตรี
- (๔) ภาพวาดหรือรูปภาพอื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน
- (๕) ประติมากรรม

สำหรับผลงานที่ไม่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ตามบทบัญญัติดังกล่าว เช่น ผลงานหรือหนังสือที่ใช้สำหรับนักเรียน ผลงานที่มีขึ้นเพื่อเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร ทางอินเทอร์เน็ต หรือสื่ออื่น ๆ ผลงานที่สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ด้านการโฆษณาหรือการประชาสัมพันธ์ ประติมากรรมที่เน้นประโยชน์เพื่อการใช้สอยเป็นหลัก เป็นต้น^๕

กฎหมาย Taxes Consolidation Act 1997 ได้ให้อำนาจแก่คณะกรรมการของกรมสรรพากรในการใช้ดุลยพินิจว่าผลงานของศิลปินนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ได้รับการยกเว้นเพื่อเสียภาษีเงินได้หรือไม่ และรายได้สูงสุดที่ได้รับการยกเว้นจากผลงานดังกล่าว คือ ๕๐,๐๐๐ ยูโรต่อปี^๖

กรณีที่ศิลปินได้รับค่าสิทธิล่วงหน้า (Advance Royalties) สำหรับการตีพิมพ์หนังสือหรือผลงานเขียนอื่นๆ ศิลปินจะต้องยื่นคำร้องขอยกเว้นภาษีเงินได้ในปีที่ได้จ่ายค่าสิทธิดังกล่าวหากได้รับยกเว้นในปีนั้น พร้อมแสดงการยืนยันจากสำนักพิมพ์ว่าหนังสือจะได้รับการตีพิมพ์พร้อมส่งสำเนาฉบับร่างของผลงานด้วย นอกจากนี้ หากมีการยื่นคำร้องในปีที่ได้รับการชำระล่วงหน้า แต่ยังไม่มีการพิจารณาว่าผลงานจะได้ตีพิมพ์ กรณีเช่นนี้เงินดังกล่าวต้องได้นำมาเสียภาษีเงินได้ เมื่อผลงานได้ถูกตีพิมพ์แล้วจึงจะสามารถขอคืนภาษีที่ชำระไปได้^๗

^๔ อ้างแล้วเชิงอรรถที่ ๒

^๕ อ้างแล้วเชิงอรรถที่ ๒, หน้า ๓-๔.

^๖ Irish tax and custom, “Artists exemption”, จาก <https://www.revenue.ie/en/personal-tax-credits-reliefs-and-exemptions/income-and-employment/artists-exemption/index.aspx> .สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

^๗ Irish tax and custom, “Advance Royalties”, จาก <https://www.revenue.ie/en/personal-tax-credits-reliefs-and-exemptions/income-and-employment/artists-exemption/advance-royalties.aspx> .สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

กรณีที่ศิลปินได้รับเงินรางวัลหรือเงินช่วยเหลือสำหรับผลงานนั้น ๆ เงินดังกล่าวต้องนำมา รวมคำนวณเป็นรายได้เพื่อเสียภาษีด้วย ทั้งนี้ อาจได้รับยกเว้นหากเป็นรายได้ที่ได้รับจาก (๑) พุนการศึกษา จาก Arts Council ที่มีการชำระให้แก่ศิลปินโดยตรง (๒) การให้เงินที่ดำเนินการภายใต้โครงการ Aosdána (๓) การได้รับงานจากขายผลงานในต่างประเทศตามที่กำหนด และ (๔) การได้รับที่อยู่อาศัยเมื่อได้รับการชำระ เงินโดยตรงจากสภาศิลปะแก่บุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ในการสร้างผลงานที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด^๘

ประเทศไอร์แลนด์มีการใช้มาตรการทางภาษีในการสร้างแรงจูงใจให้แก่พลเมืองในการประกอบ วิชาชีพศิลปิน อันการส่งเสริมชื่อเสียงของประเทศเพื่อความเป็นพลวัตและอุดมไปด้วยวัฒนธรรมอันทรงคุณค่า ทำให้ชาวไอริชได้เล็งเห็นคุณค่าของผลงานของตน ส่งผลต่อภาพลักษณ์เชิงบวกในด้านวัฒนธรรม และยังส่งเสริม เศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของประเทศอีกด้วย ^๙

บทสรุป

รัฐบาลอาจใช้ภาษีเป็นเครื่องมือในการสร้างแรงจูงใจให้แก่พลเมืองภายในประเทศในการ สร้างสรรค์ผลงานที่ทรงคุณค่าด้านวัฒนธรรมและสังคม อันเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้แก่ประเทศของตนได้ ในระยะยาวและเกิดความยั่งยืน ประกอบกับเป็นการสร้างเอกลักษณ์ให้แก่ประเทศชาติเพื่อการดึงดูดนักท่องเที่ยว อันเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศได้อีกด้วย โดยประเทศไอร์แลนด์เป็นประเทศตัวอย่างที่รัฐได้ให้ ความสำคัญกับอาชีพศิลปินในการประกอบวิชาชีพศิลปะ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่ก่อให้เกิด คุณค่าทางวัฒนธรรมและสังคมอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติสืบต่อไป

^๘ Irish tax and custom, “Grants Awards and Prizes”, จาก <https://www.revenue.ie/en/personal-tax-credits-reliefs-and-exemptions/income-and-employment/artists-exemption/grants-awards-or-prizes.aspx>. สืบค้นเมื่อ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

^๙ Keith Johnson, “Artist Exemption Scheme”, จาก <https://imro.ie/about-imro/research/artist-exemption-scheme/>. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘